

19.01.2021

הנדון : תבחינים להנצחה בעיר מודיעין מכבים רעות – עדכון 19.01.2021

הטיפול בתחום ההנצחה הוא מהנושאים הרגישים בהם עוסקים נבחרי הציבור ברשות המקומית. ההחלטה את מי להנציח ובאיזה אופן טומנת בחובה דילמות ציבוריות ואתיות המלוות בדרך כלל ברגשות עמוקים של המשפחה המבקשת להנציח את יקירה ברמה העירונית. על חברי מועצת העיר מוטלת האחריות והחובה להוביל לקבלת ההחלטות בראיה כוללת תוך אבטחת שוויונית ושקיפות שגם ישקפו את המסרים העירוניים הציבוריים והחינוכיים, בהנצחה ברחבי העיר. הנצחה שתקבל בהערכה על ידי תושבי העיר. מסמך זה מאגד לקחים שנלמדו משך שנים והוא מהווה עדכון לתבחינים שגובשו על ידי חברי וועדת ההנצחה נדונו ואושרו במשך השנים על ידי חברי מועצת העיר מודיעין מכבים רעות.

אישים המוגדרים בסיווג הוד מעלתם – הנצחה של אישים אילו תהייה במסגרת קריאת רחוב, אתר, ככר, משעול, מעלה או מוסדות ציבור על שם.

א. הנצחה של אישים דגולים ברמה הלאומית אשר יש להם זיקה ישירה לעיר או שתרמו לה תרומה ספציפית מיוחדת.

באשר לאישים דגולים שאין להם זיקה ישירה או תרומה ספציפית לעיר מודיעין מכבים רעות, ועדת ההנצחה תדון בבקשות שכאלה רק במקרים של בקשות של בתי ספר לקרוא את שם המוסד החינוכי על שם אדם שכזה.

הנצחה של תושב העיר שמהווה מופת ודוגמה לציבור שתרים לעיר באופן משמעותי והניח מורשת לעתיד. בסיווג זה יכולים להיכלל :

- 1) אישי ציבור בולטים, שתרמו וקידמו להישגים משמעותיים בראיה למכלול הציבור בעיר.
- 2) מי שהוכר כגיבור ישראל והיה תושב העיר.

1. הנצחה למי שהיה תושב העיר מודיעין מכבים רעות באמצעות - ספסל, עץ, עמוד תאורה

א. הנצחה מסוג כזה תהייה אפשרית לכל תושב. ההנצחה תהייה בתשלום.

ב. המקומות אשר נבחנו ואושרו :

- 1) **במתחם הסמוך לעיר הילדים** בגבול רעות עם מודיעין.
- 2) **באזור הבוסתן של מכבים.**

הערה : ניתן יהיה לבחון בהמשך אתרים נוספים ככל שהעיר מודיעין מכבים רעות תתפתח ויתווספו אזורים מתאימים נוספים.

2. הנצחה לחללי מערכות ישראל

א. החלטות להנצחה על כל היבטיה של חללי מערכות ישראל בעיר מודיעין מכבים רעות הינה בסמכות וועדת ההנצחה. התחלת הפעילויות למימוש ההנצחה לאחר בדיקת וועדת ההנצחה שהחלל הוכר על ידי משרד הביטחון כחלל מערכות ישראל. ביצוע ההנצחה מכל סוג תהא חייבת קבלת בקשה חתומה על ידי משפחת החלל.

ב. הנצחה באתר העירוני המרכזי לחללי מערכות ישראל וחללי פעולות האיבה

1) **יונצחו באתר חללים שבעת נפילתם היו רשומים כתושבי העיר מודיעין מכבים רעות.**
הערה : החלל יונצח אך ורק באנדרטה עירונית אחת ברחבי הארץ. אם מסיבה כלשהיא הונצח באנדרטה עירונית אחרת, לא יוכל להיות מונצח באנדרטה נוספת במודיעין מכבים רעות.

2) **ניתן יהיה להנציח באנדרטה העירונית חללים שלא היו תושבי העיר בעת נפילתם ובתנאי שיתקיימו 2 התנאים יחד, כדלהלן :**

א) החלל אינו מונצח באף אנדרטה של ישוב אחר,

ב) קרוב משפחה מדרגה ראשונה, לצורך זאת יחשבו ילדים, או הורים או בן / בת זוג של

החלל מתגוררים קבע במשך 10 שנים לפחות בעיר מודיעין מכבים רעות.

ג. הנצחה באתר האינטרנט העירוני תכלול את :

- (1) כל החללים המונצחים באנדרטה העירונית .
- (2) כל החללים המונצחים בבית יד לבנים
- (3) חללים שלא היו תושבי העיר בעת נפילתם אבל קרוב משפחה מדרגה ראשונה , לצורך זה : ילדים , הורים , בן/ בת זוג מתגוררים קבע במודיעין מכבים רעות לפחות 10 שנים

ד. הנצחה במצגת שמות הנופלים בטכסי ערב יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל וחללי פעולות האיבה

- (1) כל החללים המונצחים באנדרטה העירונית. המרכזית .
- (2) כל החללים המונצחים בבית יד לבנים .
- (3) חללים שלא היו תושבי העיר בעת נפילתם אבל קרוב משפחה מדרגה ראשונה , לצורך זה : ילדים , הורים , בן/ בת זוג מתגוררים קבע במודיעין מכבים רעות לפחות 10 שנים

ה. הנצחה במסגרת שכונתית – לחללים שהיו תושבי העיר בעת נפילתם

- (1) הנצחה נוספת לחללי מערכות ישראל שהיו תושבי העיר בעת נפילתם יהיה ניתן לבצע במסגרת שכונתית לאחר הגשת בקשה מיוחדת של המשפחה לוועדת ההנצחה. הנצחה כזאת תוכל להתבצע במסגרת שכונתית או בחורשה עירונית בכפוף לשיקולים המקצועיים של אדריכלות הנוף העירונית באחת מהאפשרויות :
 - (א) ספסל עליו תווית זיכרון הנצחה ממתכת .
 - (ב) נטיעת עץ שלצדו תותקן תווית הנצחה ממתכת .
- (2) נוסח , גודל , צורה , צבע , כיתוב וכו' של תווית ההנצחה יהיו לפי מתכונת אחידה שתאושר מראש על ידי הגורמים המקצועיים בעירייה / אדריכלות הנוף .
- (3) מיקום ההנצחה יתחשב ברצון המשפחה אבל ייקבע על ידי העירייה בכפוף לשיקולים מקצועיים.
- (4) המשפחה המבקשת תישא בעלויות רכישת הספסל / עץ ואילו הרשות העירונית תישא בהוצאות של ההתקנה / נטיעה , בעלויות הכנת השילוט ובהמשך בתחזוקה . .
- (5) חללים שיונצחו בהנצחה זו לא יהיו זכאים להנצחה לפי סעיף 3.ו'. שבהמשך .
- (6) חנוכת הנצחה זו – תבוצע בטכס עירוני.

ו. הנצחה לחללי מערכות ישראל תושבי העיר במסגרת מעלה , שביל או דרך

- (1) הנצחה כזאת יהיה ניתן לבצע לחלל מערכות ישראל , תושב העיר מודיעין מכבים רעות, אשר :
 - (א) נפל בפעילות מבצעית בשליחות המדינה ולמען המדינה .
 - (ב) מי שנפל בתאונת אימונים ביחידות התנדבותיות . או כל חייל שנפל בדרך אחרת , שבהנצחתו מועבר מסר ערכי חינוכי מורשתי לציבור .
- (2) הנצחה במסגרת מעלה שביל או דרך ניתן יהיה לבצע במקומות שאין בהם בתים והם חסרי שמות רחוב .
- (3) וועדת ההנצחה תדון בפניה להנצחה כזאת אם תגיע בקשה מנומקת בכתב מטעם המשפחות .
- (4) הוועדה תדון בבקשה ותקבל החלטה אם לאשרה . במידה והבקשה תאושר תקבע הוועדה את מיקום ואופן ההנצחה בהתחשב בבקשת המשפחה אבל בכפוף לשיקולים המקצועיים של גורמי העירייה / אדריכלות הנוף .
- (5) מי שתאושר הנצחתו באופן הזה לא יהיה זכאי להנצחה נוספת לפי סעיף 3.ה'. לעיל .

- (א) **שלטי רחוב** – יותקנו שני שלטי רחוב במימון העירייה. נוסח שלטי הרחוב, צורתם, הכיתוב וכי יקבע על ידי העירייה תוך תאום עם המשפחה.
- (ב) **אבן זיכרון** – במתכונת תקנית (גוגל, צורה, צבע, כיתוב וכי) שכבר נקבעה על ידי העירייה תמומן על ידי המשפחות. הכיתוב יאושר מראש על ידי הגורמים המקצועיים בעירייה / אדריכלות הנוף. התקנת האבן תבוצע במימון המשפחה כאשר המיקום להנחת האבן תהייה לפי החלטת אדריכלות הנוף של העירייה.
- (ג) **חנוכת המקום וחשיפת ההנצחה הזאת** – תבוצע בטכס עירוני.

3. הנצחה לנפגעי פעולות איבה

א. החלטות להנצחה על כל היבטיה של נפגעי פעולות איבה בעיר הינה בסמכות וועדת ההנצחה. התחלת הפעילויות למימוש ההנצחה לאחר בדיקת וועדת הנצחה שהנפגע הוכר על ידי משרד הביטחון / ארגון נפגעי פעולות איבה. ביצוע ההנצחה מכל סוג תהא חייבת קבלת בקשה חתומה על ידי משפחת החלל.

ב. הנצחה באתר האנדרטה העירונית המרכזית לחללי מערכות ישראל ונפגעי פעולות איבה

- 1) **יונצחו באתר נפגעי פעולות איבה שבעת נפילתם היו רשומים כתושבי העיר** הערה: החלל יונצח אך ורק באנדרטה עירונית אחת. אם מסיבה כלשהיא הונצח באנדרטה עירונית אחרת, לא יוכל להיות מונצח באנדרטה במודיעין מכבים רעות.
- 2) **ניתן יהיה להנציח באנדרטה העירונית נפגעי פעולות איבה שלא היו תושבי העיר בעת נפילתם** ובנאי שיתקיימו 2 התנאים יחד, כדלהלן:
 - א) הנפגע אינו מונצח באף אנדרטה של ישוב אחר,
 - ב) קרוב משפחה מדרגה ראשונה, לצורך זאת יחשבו ילדים בן / בת, או הורים או בן / בת זוג של החלל מתגוררים קבע במשך 10 שנים לפחות.

ג. הנצחה במסגרת שכונתית לנפגעי פעולות איבה שהיו תושבי העיר בעת נפילתם

- 1) **כל הסעיפים המפורטים בסעיף 3.ה' בהתייחס לחללי מערכות ישראל יהיו תקפים גם עבור חללי פעולות איבה.**

ד. הנצחה לחללי פעולות איבה תושבי העיר במסגרת מעלה, שביל או דרך

- 1) **חללי פעולות איבה שנפלו במהלך פיגוע טרור אם נפלו תוך מעשה אישי שיש בו מודל ומסר ערכי חינוכי להתנהגות יוכלו להיות מונצחים במסגרת מעלה, שביל או דרך בהתאם לאותם תנאים המפורטים עבור חללי מערכות ישראל בסעיף 3.ו' לעיל.**

ה. הנצחה באתר האינטרנט העירוני

- 1) כל נפגעי פעולות איבה המונצחים באנדרטה העירונית.
- 2) חללים שלא היו תושבי העיר בעת נפילתם אבל קרוב משפחה מדרגה ראשונה, לצורך זה: ילדים, הורים, בן/ בת זוג מתגוררים קבע במודיעין מכבים רעות לפחות 10 שנים

ו. הנצחה במצגת שמות הנופלים בטכסי ערב יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל וחללי פעולות האיבה

- 1) כל נפגעי פעולות האיבה המונצחים באנדרטה העירונית. המרכזית.
- 2) נפגעי פעולות איבה שלא היו תושבי העיר בעת נפילתם אבל קרוב משפחה מדרגה ראשונה, לצורך זה: ילדים, הורים, בן/ בת זוג מתגוררים קבע במודיעין מכבים רעות לפחות 10 שנים

4. הנצחה לחללים של מתנדבי כוחות ההצלה, מתנדבי לוחמי האש, מתנדבי מד"א, מתנדבי המשטרה, מתנדבי השב"ס.

- א. הנצחה כזאת לחללים מתנדבים תהייה אפשרית רק לאותם אלו שנפלו בהיותם בפעילות ההתנדבותית לטובת הקהילה, בהיותם תושבי העיר.
- ב. וועדת ההנצחה תוכל לדון לאחר קבלת בקשת של המשפחה להנצחת יקירם. הנצחה כזאת ניתן יהיה לבצע במסגרת שכונתית או בחורשה עירונית בכפוף לשיקולים המקצועיים של אדריכלות הנוף העירונית באחת מהאפשרויות:
 - 1) ספסל עליו תווית זיכרון הנצחה ממתכת.
 - 2) נטיעת עץ שלצדו תותקן תווית הנצחה ממתכת.
- ג. נוסח, גודל, צורה, צבע, כיתוב וכו' של תווית ההנצחה יהיו לפי מתכונת אחידה שתאושר מראש על ידי הגורמים המקצועיים בעירייה / אדריכלות הנוף.
- ד. מיקום ההנצחה יתחשב ברצון המשפחה אבל ייקבע על ידי העיריה בכפוף לשיקולים מקצועיים.
- ה. המשפחה המבקשת תישא בעלויות רכישת הספסל / עץ ואילו הרשות העירונית תישא בהוצאות של ההתקנה / נטיעה ובעלויות הכנת השילוט.
- ו. חנוכת הנצחה זו – תבוצע בטכס עירוני.

5. אנדרטאות, גל עד, לוחות זיכרון ישנים שקיימים בשטח המוניציפאלי העירוני

- א. בשטח המוניציפאלי העירוני הוקמו בתקופות שונות בעבר ולפני מיסוד התבחינים עירוניים להנצחה (לפני שנת 2008) פינות זיכרון, גל עד שלטי זיכרון וכו' כמו לדוגמה:
 - 1) גל עד שהוקמו לחללי צה"ל שנפלו במקום בשנים שלאחר קום המדינה כאשר האזור היה אזור שטחי אש ואמונים ליחידות צה"ל.
 - 2) פינות זיכרון / גל עד שהוקמו באופן פרטי לתושבים שנהרגו בתאונות או במחלות.
 - 3) לוחות זיכרון ואבני זיכרון שהונחו בפארקים ובמגרשי משחקים על ידי הקרן הקיימת על שם תורמים (בדרך כלל מחו"ל).
 - 4) לוחות זיכרון במגרשי משחקים שהוצבו באישור של עיריית מודיעין בתקופות שלפני 2008.
- ההתייחסות העירונית לכל האתרים הללו תימשך כאילו אושרו על ידי מועצת העיר והם יישארו במקומם ויתוחזקו ע"י העירייה בדומה לכל שאר האתרים הרשמיים המאושרים.
- ב. אתרים שהוקמו באופן פרטי (ככל שקיימים כאלו) בשטחים פתוחים אם גל עד, זולה, מצפה או כל אלמנט הנצחה אחר בתקופה שלאחר מיסוד התבחינים העירוניים להנצחה (לאחר שנת 2008) ככל שהוקמו ללא אישור וועדת ההנצחה ומועצת העיר. אינם מוכרים על ידי העירייה, הם לא יוכלו לקבל מעמד של הכשר בדיעבד והם לא יכולים להוות בעתיד מכשול שיפריע בכל צורה שהיא לתכנון פיתוח תכנון ובניה עתידיים והם יוכלו להיות מוסרים ממקומם בלי ערעורים מכול צד. מעמדם הוא בלתי חוקי.

6. הנצחה באמצעות תרומות משמעותיות

- א. תורמים המעוניינים לתרום סכום משמעותי מאוד **לבניית ציבור כגון**: בית חולים, קליניקה, בית ספר, אוניברסיטה, ספרייה, פארק, מוסד ציבורי אחר, וכו' להנצחת יקיריהם.

7. עקרונות לאירועי הנצחה עירוניים כולל הנצחה באירועי ספורט

- א. העיריה תיטול חלק באירועים להנצחה של :
(1) אנשים שתרמו תרומה משמעותית לעיר
(2) תושבים שנפלו במערכות ישראל .
- ב. תנאי הוא שכל הפעילות לארגון האירוע הוא באחריות המשפחות . העיריה באמצעות המחלקות תהייה גורם מסייע בלבד .
- ג. סיוע העיריה באירועים אילו יהיה ב- :
(1) שרותי ניהול וארגון .
(2) העמדת מתקן עירוני למעט היכל התרבות
(3) סיוע בפרסום .
- ד. היקף ההשתתפות העירונית בכל אירוע בנפרד לא יעלה על 7,000 ₪ במונחים של שנת 2009 .
- ה. הקו המנחה בפעילויות אילו הינו שוויוניות ושקיפות באופן שניתן יהיה לתת מענה באופן דומה לפניות של הציבורים ותושבים נוספים בעיר למול אירועים דומים .
- ו. אירועי הנצחה בספורט שהיו קיימים במודיעין מכבים רעות בעבר ימשכו ובתנאי שלא תהייה חריגה מהעקרונות שפורטו לעיל.

**שלמה פסי – יו"ר הוועדה
בשם וועדת ההנצחה העירונית**